

Universitätsbibliothek Paderborn

**Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris
Angelici Ordinis Prædicatorum**

Tertiæ Partis Volumen Secundum

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

De causa eius. 5

urn:nbn:de:hbz:466:1-38725

tias animæ. Et ideo non est inconueniens , si pœnitentia in voluntate existens , aliquid in singulis potentijs animæ operetur .

ARTIC. V.

524.

4. d. 14.

q. 1. a 2.

q. 1. per

20. & q.

2. c.

Ar. 3. hu

iis q.

Vtrum principium pœnitentia sit ex timore?

Ad quintum sic proceditur. Videtur, quod principium pœnitentiae non sit ex timore. Pœnitentia enim incipit in displicentia peccatorum.

Sed hoc pertinet ad charitatem, ut supra dictum,

est *. Ergo pœnitentia magis oritur ex amore, quam ex timore.

¶ 2. Præterea, Ad pœnitentiam homines prouocantur per expectationem regni cælestis, secundum illud Matth. 3. & 4. Pœnitentiam agite, appropinquauit enim regnum cælorum. Sed regnum cælorum est obiectum spei. Ergo pœnitentia magis procedit ex spe, quam ex timore.

¶ 3. Præterea, Timor est quidam actus interior hominis. Pœnitentia autem non videtur in nobis esse ex opere hominis, sed ex opere Dei: secundum illud Hier. 34. Postquam conuertisti me, egi pœnitentiam. Ergo pœnitentia non procedit ex timore.

SED contra est, quod Ifai. 26. dicitur, Sicut quæ concepit, cum appropinquauerit ad partum, dolens clamat in doloribus suis, sic facti sumus, scilicet per pœnitentiam. Et postea subditur secundum aliam literam, A timore tuo Domine concepimus, & quasi partiuimus, & peperimus spiritum salutis, id est, pœnitentia salutaris, ut per præmissa patet*. Ergo pœnitentia procedit ex timore.

R E S P O N D E O dicendum, quod de pœnitentia loqui possumus dupliciter. Vno modo quantum ad habitum. Et sic immediate à Deo infunditur sine nobis principaliter operantibus: non tamen sine nobis dispositiùe cooperantibus per aliquos actus. Alio modo possumus loqui de pœnitentia quantum ad actus, quibus Deo operanti in pœnitentia cooperamur. Quorum actuum primum principium est Dei opera-

tio

tio conuertentis cor, secundum illud Thren. vlt. Conuerte nos Domine ad te, & conuertemur. Secundus actus est motus fidei. Tertius est motus timoris seruilis, quo quis timore suppliciorum à peccatis retrahitur. Quartus actus est motus spei, quo quis sub spe venie consequenda assumit propositum emendandi. Quintus actus est motus charitatis, quo alicui peccatum displicet secundum seipsum, & non iam propter supplicia. Sextus actus est motus timoris filialis, quo propter reverentiam Dei aliquis emendā Deo voluntarius offert. Sic igitur patet, quod actus penitentiae à timore seruili procedit sicut à primo motu affectus ad hoc ordinato: à timore autem filiali sicut ab immediato, & proximo principio.

Ad primum ergo dicendum, quod peccatum prius incipit homini displicere (maxime peccatori) propter supplicia, quae respicit timor seruilis, quam propter Dei offendam, vel peccati turpitudinem: quod pertinet ad charitatem.

Ad secundum dicendum, quod in regno celorum appropinquante, intelligitur aduentus Regis, non solum præmiantis, sed etiam punientis. Vnde & Mat. 2. Joannes Baptista dicebat, Progenies viperarum, quis demonstrauit vobis fugere à ventura ira?

Ad tertium dicendum, quod ipse etiam motus timoris procedit ex actu Dei conuertentis cor. Vnde dicitur Deuter. 5. Quis det eos talem habere mentem, ut timeant me? Et ideo per hoc, quod penitentia à timore procedit, non excluditur quin procedat ex actu Dei conuertentis cor.

ARTIC. VI.

Vtrum penitentia sit prima virtutum?

A D sextum sic proceditur. Videtur, quod penitentia sit prima virtutum. Quia super illud Matth. 3. Penitentiam agite, dicit glos. * Prima virtus est, per penitentiam punire veterem hominem, & vitia odisse.

¶ 2 Præterea, Recedere à termino, prius esse videt-

§ 25

4. d. 14. q.
1. a. 1. q.
6. a. l. 6.
G. ar. 2.
q. 2.
gl. or. ib.